

FOTO: PATRIK LARSSON

PORTRÄTT PATRIK LARSSON OCH MAGNUS LINDBOM

När **storslagna** landskap förenklas till **konst**

Hos vissa är drivkraften starkare än hos andra. Fotograferna Patrik Larsson och Magnus Lindbom är så passionerat förtjusta i naturen att de valt bort välbetalda anställningar. Allt för att ägna sig åt det de älskar mest – att fånga överdådiga landskap på bild.

TEXT **AMY LAGERMAN**

FOTO **PATRIK LARSSON** OCH **MAGNUS LINDBOM**

Patrik Larsson passerar Stockholm på väg hem till Strömstad från en kurs i Finland. Magnus Lindbom är på väg upp till Abisko. De både fotograferna har mött mig vid Tyresta nationalpark, och tillsammans har vi följt Barnvagnsslingan upp till Bylsjön. Deras kamerautrustningar står nu staplade runt en av de många eldstäder som är utplacerade för parkens alla hungriga fotvandrare. Eller frusna, eftersom sjön är utmärkt att bada i under årets varma dagar. Nu är det inte tal om att slita av sig kläderna eftersom temperaturen nöjer sig med att klättra upp till 15 grader. Det är behagligt svalt i solskenet som filtreras ner på oss genom tallgrenarna. Klockan är halv tio på förmiddagen.

Alltid med känsla i bilderna

Det hela började på Ålands folkhögskola, när Magnus studerade och Patrik gästföreläste. Skolans okalibrerade skärmar jäklades och medan Patrik och Magnus kämpade för att få ihop bilderna kom de att prata en del. Senare, på höstlovet, hälsade Magnus på Patrik när han reste förbi Strömstad. I samma veva kom de överens om att Magnus skulle hjälpa till att assistera under en av Patriks kurser. Och när Patriks reskamrat hoppade av en inbokad tripp till USA, var det Magnus som övertog biljetten. Om man kan prata om tycke vid första ögonkastet när det gäller en yrkesrelation var det ungefär det som hände Patrik och Magnus.

– När Magnus visade upp sina bilder i skolan fann jag dem intressanta direkt, han stack ut bland de andra, berättar Patrik. Han är driven och sanslöst ödmjuk att ha att göra med. Han har mer filosofiska tankemönster och vi kompletterar varandra otroligt bra.

Magnus nickar medhållande åt vad Patrik just har sagt och åt en förbipasserande kakiklädd man med en kamera studsande på magen.

– Fast drivet är inte ekonomiskt. Jag gör det här för att jag tycker om det. Det går inte att leva något jetset-liv, lägger han till.

– Men det är viktigare att göra det här för svältlön än att sitta på kontor och få bra betalt, fortsätter Patrik. Att jag fastnade för just naturfotografi var nog ganska naturligt. Jag har varit med i scouterna och skådade fåglar långt innan jag greppade kameran, och sen följde kameran helt enkelt bara med.

– Det gäller att ha en relation till motivet, säger Magnus, som gärna fotar högt över havet. En av mina starkaste naturupplevelser är från den första fjällresan som jag gjorde på egen hand. Det karga landskapet uppe vid trepassleden i Kebnekaisefjällen skiljer sig från allt annat. Precis när man

kommer ner från kalvfället och upplever kontrasterna mellan fjäll och skog kommer en känsla som påminner om att bli pånyttfödd. Den försvinner efter någon sekund, men ger mersmak. Och det är just det som jag vill förmedla med mina bilder – känslan av vad jag upplevde när jag såg landskapet.

– Många som börjar fotografera sätter igång med en cool kamera, säger Patrik. Vi har nog gått från andra hållet och fotar för att vi verkligen tycker om naturen. Jag tror det är viktigt att vara en fotograf som tycker om det han fotograferar. Själv skulle jag till exempel aldrig välja en bröllopsfotograf som inte gillar människor.

Vi avbryts av att en mage gör sig hörd. Patrik trollar

FOTO: MAGNUS LINDBOM

fram en stor påse med gelégodis som placeras vid eldstaden mitt emellan oss. Det gäller att alltid vara redo också som fotograf.

Gäller att tänka nytt

Även om Patrik och Magnus lärde känna varandra i skolmiljö, var det egentligen under USA-resan som allting började. De reste enkelt i en hyrd bil, sov i ett tält på campingplatser och åt konserver tillagade över ett spritkök. Tack vare det var de alltid nära naturen, och fick som bonus flera givande kontakter med befolkningen.

– Amerikanska campare tittade på vårt tält, och på vår mat, och frågade»... are you really going to eat that?!« och

kom sen över med sin egen betydligt lyxigare mat, skrattar Patrik. Det blev flera trevliga samtal på kvällarna.

– Att vi åkte till USA var för att verkligen komma i väg en längre tid. Som landskapsfotograf kan man inte undgå att inspireras av de stora klassiska landskapsfotograferna, Ansel Adams och Edward Weston. Det var i Kalifornien som allting började, så att åka till USA var som att gå tillbaka till rötterna, säger Patrik.

Rutten gjorde de upp innan de reste i väg.

– Vi drog typ upp en cirkel på kartan. Fast sen blev det lite hur som helst ändå, säger Magnus.

– Man lär sig väldigt mycket på en sån här resa, så nästa gång kommer vi att göra annorlunda. Kolla vädret bättre

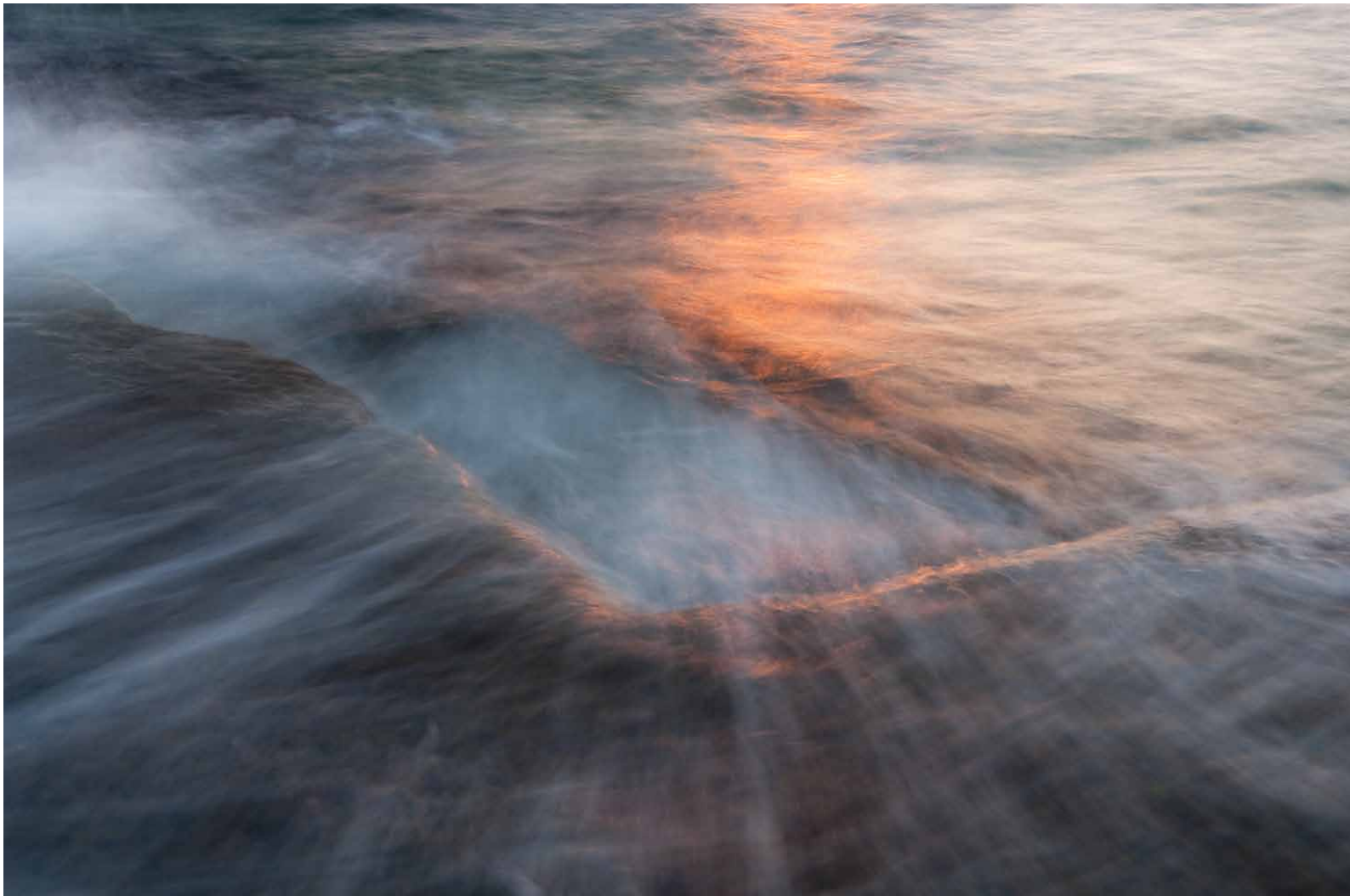

FOTO: PATRIK LARSSON

till exempel. Vilka årstider som funkar bäst med de olika områdena, säger Patrik.

– Och nästa gång åker vi nog till Utah i oktober och fångar de vackra höstfärgerna tillsammans med sandstenen och de fina träden. Och så blir det lite svalare på köpet, lägger Magnus till. Jag gillar inte när det blir för varmt.

Höjdpunkten i Death Valley var när Patrik och Magnus hittade ett område med orörda sanddyner. Den vanliga vägen som alla besökare gick var helt nertrampad och fungerade inte att fotografera. Men de gick runt och tog sig fram på ett annat ställe.

– Det är lite kännetecknande för foto. Alla gör likadant, följer i samma fotspår, säger Magnus.

– Men det gäller att tänka nytt. Ofta är den bästa bilden

på busken framför det maffiga berget, och inte berget själv, säger Patrik. Vi utvecklades mycket under månaden i USA genom att hela tiden tänka bilder och bolla intryck och idéer med varandra, även om vi inte sökte samma saker.

Engagerande workshops

Magnus och Patrik bildar sedan ett år Creative adventures som ordnar workshops i naturfotografering. I dag jobbar de tätt tillsammans, även om de sitter på motsatta sidor av landet. Mejl skickas fram och tillbaka, telefonerna går varma. Samtalen rör sig om allt från enskilda bilder till att prata om hur nästa workshop ska läggas upp. Båda är engagerade ledare och tillsammans driver de varandra att hela tiden bli bättre – både som fotografer och som kursledare. En workshop på basnivå kostar ungefär 3 300 kronor, och då ingår boende, frukost och lunch. Och helhjärtad närvaro från ledarna, som följer deltagarna dygnet runt.

– Jag vet inte hur du ska skriva det här utan att det låter som att vi skryter och är dryga, men på våra workshops är många deltagare återkommande, säger Magnus och låter nästan generad.

– Jag är så glad för att folk sätter av tid för sitt intresse och fotograferar, säger Patrik. Och vi jobbar alltid på att hålla kostnaderna nere så att fler har råd att vara med.

Efter avslutad workshop kan deltagarna behålla kontakten med varandra och med Patrik och Magnus via

Arbetet som naturfotograf kräver ofta att du går upp före tuppen. Följer du med Creative adventures workshops får du räkna med att ställa klockan på fantastiskt tidigt. Men det är värt det.

FOTO: MAGNUS LINDBOM

FOTO: PATRIK LARSSON

Förutom kamera och rätt objektiv är stativet det verktyg du har mest nytta av när du vill fotografera landskap. Förutom stabilitet drar det också ned fotografens tempo och tvingar till eftertanke.

www.creativeadventures.se. Där skriver de två dessutom artiklar och visar filmer från sina resor till natursköna områden. Allt helt kostnadsfritt.

– Det finns så många naturfotografer, säger Magnus. Det är svårt att livnära sig inom den här inriktningen, så det gäller att hitta andra vägar.

Han och Patrik jobbar med undervisning också utanför Creative adventures, och Patrik kan man också se som Lightroom-expert hos Photoshopexperterna på Moderskeppet. Större delen av Patriks sommar har gått åt till att planera nya DVD-kurser, medan Magnus som precis sagt upp sig från sitt tidigare jobb investerat tid i att fokusera på plåtandet.

Vid det här laget har solen flyttat sig flera timmar fram på himlen och det börjar bli dags att avrunda. De färgglada godisarna är nästan helt slut och sockerkicken utebbad. Under tiden utrustningen plockas ihop för tillbakapromenaden går samtalet in på utrustning och bilder. Vad krävs egentligen för att ta bra naturbilder?

Var inte för snabb

– Man använder den utrustning man har så bra som möjligt, tills man inte kommer längre, säger Patrik. När man börjar begränsas är det dags att köpa nytt.

– En systemkamera ger mer detaljer, och det är just detaljerna som är viktiga i vissa bilder, säger Magnus. Det är viktigt att veta vad man vill göra med sina fotografier eftersom det är användningsområdet som sätter kraven på utrustningen. Vill man exempelvis göra stora printar behövs en mer sofistikerad fotoutrustning.

Men det allra viktigaste i landskapsfoto är stativet. Även om du fotograferar med en kompaktkamera. Stativet gör dig lugnare.

– En klar fördel är att det går så mycket saktare att fota med stativ. Därför behöver du inte heller ha en kulspirte-snabb kamera.

Deras grundläggande tips är att förenkla och att destillera, att lyfta fram vad det handlar om. Tänka över vad det är som visar upp storslagenhet, vilket inte nödvändigtvis måste vara stora landskap, i stället för att bara fota det klassiska.

– Det är svårt att få allt i bilden att lira, säger Patrik. Ofta får man komma tillbaka flera gånger innan man lyckas. Leta inte efter den perfekta bilden. Leta i stället efter delarna i bilderna, till exempel förgrunder som du kan använda. Se sen om du kan använda dem till en helhet. Jag och Magnus pratade om det när vi var uppe i Sarek.

– Jo, jag har tänkt på det, svarar Magnus. Fast för att få en helhetsbild måste alla pusselbitar stämma. Förgrund, mellanparti och bakgrund, allt måste passa ihop, allt måste gifta sig i kompositionen.

– Jovisst, det måste bli en helhet, säger Patrik. Där måste finnas en känsla av att allt fungerar. Det finns många bilder där vissa bitar är jättebra. Både den övre och undre delen är jättebra, men de funkar inte ihop.

FOTO: MAGNUS LINDBOM

– Absolut, så det handlar om att vara selektiv när man fotograferar. Och att se hela bilden innan man tar den.

Patrik och Magnus bästa tips till bra bilder är lättfattliga.

– Ett vanligt grundfel är att allt ska gå så jäkla snabbt, säger Patrik. Var ute i god tid så att du hinner bekanta dig med platsen. Bestäm dig för vad du vill fota innan så att du slipper släpa med dig alla objektiv du har. Fast kan du inte avgöra det på förhand bör du packa säkert.

Ett annat grundfel är att inte utnyttja ljuset i bilden, att använda det i rätt sammanhang. Är det inget ljus att tala om kan du prova att vända blicken nedåt. Kanske ligger det vackra former på marken som blir fantastiska på bild.

– Gå ut tidigare på morgonen och på kvällen och se hur ljuset förändras. Genom att vara uppmärksam på hur ljuset

skiftar lär du dig om dess egenskaper, säger Magnus. Fota i landskap som du tycker om. Gillar du till exempel kusten är det en bra idé att du börjar att fotografera just där.

– Om man precis ska börja med landskapsfotografering är det bra att börja med vidvinkel till normalzoom, lägger Magnus till.

Renodlat med driv

Vi promenerar i rask takt tillbaka till bilarna medan Patrik och Magnus diskuterar vart de ska åka och äta lunch. Medan vi passerar fler flanörer med kameror lyssnar jag på hur de avslutar varandras meningar och tar upp nya trådar. Men när samtalet slår över i deras olika bildstilar plockar jag fram pennan och blocket igen. Vad är kännetecknande för Patrik, och vad är kännetecknande för Magnus?

FOTO: PATRIK LARSSON

– Jag försöker hitta en renhet i min komposition, känslan som jag uppfylls av, säger Magnus. Jag försöker forma den på ett tydligt sätt i en bild. I mitt bildskapande försöker jag att jobba i både färg och svartvitt, vilket ger två helt olika kvaliteter. Motiven ser jag ute i den rena vildmarken, där naturen bara är som den är.

– Det jag tycker kännetecknar Magnus bilder är en spännande enkelhet, både i komposition och i färg, säger Patrik. Allt stämmer överens i hans bilder. Jag tror att jag saknar samma enkelhet och tycker att jag oftare gör mer komplicerade bilder än Magnus. Inte för att de är röriga, men de innehåller fler element. Fast det är svårt att säga vad som utmärker mina bilder. För tre år sedan var jag kustfotograf i Bohuslän. Nu intresserar jag mig mer och mer för det lilla. Inte själva molnen, utan snarare det som molnen reflekteras ner på. Och mina bilder har ofta skärpa hela vägen från förgrunden till bakgrunden.

– Fast det är tråkigt att kännas igen och petas in i fack, säger Magnus.

– Och man utvecklas kontinuerligt, jag tar ju inte samma bilder som jag gjorde när jag bodde i Falkenberg. Man blir konstant influerad från olika håll, från andra fotografer, bilder, musik och författare.

– Fast de som känner Patrik känner igen drivkraften bakom hans bilder, säger Magnus. Och hans känsla för detaljer och ljus. På senare tid har det blivit mycket detaljer, fler komplicerade framtoningar i det enkla. Han har ett trevligt förhållningssätt till det han fotograferar. Patrik ser till att uppleva i stället för att springa omkring och jaga bilden.

– Det stör mig inte om jag kommer hem en morgon utan en bild. Jag har i alla fall haft en trevlig stund. Men varken Magnus eller jag är några hard-clickers.

När vi nått fram till parkeringen lastar Patrik och Magnus in sin utrustning i bilen. Efter lunchen ska kollegorna åka

åt olika håll – den ena hem till västkusten, den andra upp till höstfärgerna i norr. Och snart ska också Patrik åka uppåt i landet, innan det blir vinter.

– Det är svinkallt att tälta i fjällen på vintern. Det första man gör när man vaknar är att dra ryggen i frosten som bildats på insidan av tältduken, säger Patrik. Jag gillar det inte alls. Vilket är perfekt, att vi inte kan göra allt ihop.

– Vi har båda våra egna historier att berätta, avslutar Magnus. ■

PATRIK LARSSON OCH MAGNUS LINDBOM

Namn Patrik Larsson.

Född 1979.

Bor Strömstad.

Utrustning Använder oftast en Nikon D3X och D2X med objektiv 12-24mm/4 och 24-70mm/2,8, samt ett stativ.

Webbsida www.grandimage.net

Namn Magnus Lindbom.

Född 1984.

Bor Huddinge.

Utrustning Canon Eos 5D med objektivet 17-40mm/4L och 70-200/4L, samt stativ.

Webbsida www.magnuslindbom.com

Patrik och Magnus workshops bokas och redovisas på www.creativeadventures.se

3 länktips till inspirerande naturbilder:

www.anseladams.com

www.into-the-light.com

www.charlescramer.com

